

Polska

Gdy kontrahent jest niesolidny

2015-06-11 12:15:19

Kryzys finansowy spowodował, że w ostatnich latach w Hiszpanii wzrosły zaległości płatnicze. Średni okres ścigalności należności między hiszpańskimi przedsiębiorstwami wynosi 86 dni, podczas gdy w Europie 49 – wynika z opracowania biura Iberinform Grupo Credito y Caucion, zajmującego się ryzykiem kredytowym w Hiszpanii.

Przed nawiązaniem kontaktów handlowych z hiszpańskimi przedsiębiorcami warto sprawdzić ich wypłacalność oraz podjąć działania mające na celu zapobieganie ewentualnym opóźnieniom w płatnościach. Wydział Promocji Handlu i Inwestycji w Madrycie umożliwia polskim przedsiębiorcom weryfikację kondycji finansowej hiszpańskich przedsiębiorstw za pomocą bazy danych E-informa. W bazie dostępne są informacje o:

- danych rejestrowych
- strukturze własności
- danych finansowych (kapitał spółki, aktywa, sprzedaż, dochód)
- zmianach dokonanych ostatnio w rejestrze spółek handlowych
- składzie zarządu i obsadzie najważniejszych stanowisk
- zarejestrowaniu marki
- o ryzyku współpracy
- rekomendacji wiarygodności firmy.

W celu weryfikacji potencjalnych partnerów handlowych zaleca się również korzystanie z archiwów spisu dłużników, takich jak:

- CIRBE (Centrum Informacyjne Centralnego Banku Hiszpanii, dotyczące ryzyka) www.bde.es/clientebanca/cirbe.htm
- RAI (Rejestr Niezapłaconych Akceptacji) - www.ficherorai.com
- ASNEF (wykaz informacji na temat niewypłacalności majątkowej i kredytowej) - www.asnef.com
- BADEX (baza danych niezapłaconych rachunków telefonicznych, długów kredytowych i innych, wobec

towarzystw ubezpieczeniowych, poręczeń itp.)

- Badexcug.Experian (baza danych Experian Closed Users Group) - www.experian.es
- Registro Mercantil (Centralny Rejestr Handlowy) - www.rmc.es

Jeśli polubowne załatwienie sporu, np. poprzez wydłużenie terminu zapłaty lub ugode, nie przyniesie rezultatu, wierzyciel może dochodzić swoich praw na drodze sądowej, lub - w pewnych okolicznościach - wszcząć postępowanie upadłościowe (concurso de acreedores).

Postępowania sądowe

W Hiszpanii występują dwa rodzaje postępowania sądowego:

- postępowanie nakazowe - gdy dług udokumentowany rachunkiem lub pokwitowaniem płatniczym jest niższy niż 250 tys. euro
- postępowanie zwykłe - gdy dług przekracza 250 tys. euro. Wówczas niezbędne jest zatrudnienie adwokata.

Postępowanie nakazowe jest stosowane wtedy, gdy przedsiębiorca dąży do uzyskania spłaty długu, przeterminowanego i podlegającego umorzeniu, który nie przekracza 250 tys. euro i jest wiarygodnie udokumentowany np. rachunkami. Tę procedurę można stosować tylko wówczas, gdy można udowodnić, iż dług faktycznie istnieje i podlega umorzeniu, zgodnie z artykułami 812 i kolejnymi Prawa cywilnego o postępowaniu sądowym. Tę procedurę stosuje się w ponad jednej trzeciej wszystkich egzekucji nakazów cywilnych.

Jeżeli dług udokumentowany jest np. dokumentami wekslowymi (weksle, czeki, weksle własne), które były akceptowane przez dłużnika, właściwym sposobem rozstrzygnięcia sporów będzie proces wekslowy lub proces egzekucyjny. W przypadku braku akceptacji dokumentów wekslowych trzeba wrócić do opcji postępowania nakazowego (gdy dług nie przekracza 250 tys. euro) lub postępowania zwykłego (gdy dług przewyższa tę kwotę).

Wyrok sądowy nakazujący spłatę długu upoważnia do przystąpienia do tzw. Przymusowej Egzekucji Pieniężnej.

W niektórych sytuacjach składanie pozwu do sądu jest niecelowe, ze względu na niski stopień wypłacalności dłużnika. W takich przypadkach wierzyciel może rozważyć wniesienie wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego (concurso de acreedores), które zakończy się zawarciem układu lub likwidacją przedsiębiorstwa.

Postępowanie upadłościowe Concurso de los acreedores

Hiszpański system prawny reguluje przebieg i skutki niewypłacalności osób fizycznych i prawnych w ramach działu zwanego „prawem konkursowym lub upadłościowym” (derecho concursal). Podstawę prawną stanowi Ustawa 22/2003 z 9 lipca 2003 r. (Ley 22/2003 de 9 de julio, Concursal).

Postępowanie upadłościowe wszczyna się, kiedy podmiot nim objęty jest niewypłacalny (nie jest w stanie regularnie spełniać swoich wymagalnych zobowiązań) lub przewiduje swoją niewypłacalność w przyszłości.

Z wnioskiem o ogłoszenie niewypłacalności może wystąpić dłużnik (mamy wtedy do czynienia z konkursem dobrowolnym – concurso voluntario) lub wierzyciele dłużnika (konkurs konieczny – concurso necesario).

Niewypłacalność ogłasza Sąd Handlowy (Juzgado de lo Mercantil). Wzywa on wierzycieli, by w ciągu miesiąca poinformowali administrację upadłościową o długach, które wobec nich ma dotknięta upadłością spółka. Sąd powołuje administrację upadłościową, w skład której wchodzi osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie postępowania upadłościowego (adwokat, audytor/ekonomista i przedstawiciel wierzycieli).

Sądowe ogłoszenie niewypłacalności nie wstrzymuje statutowej działalności spółki. W przypadku konkursu dobrowolnego dłużnik utrzymuje prawo do prowadzenia swoich spraw i zaciągania zobowiązań pod kontrolą administracji upadłościowej. W konkursie koniecznym te uprawnienia dłużnika zostają zawieszane i przechodzą w ręce administracji.

W ciągu dwóch miesięcy od sądowego ogłoszenia niewypłacalności, administracja upadłościowa musi przedstawić raport (informe de la administración concursal), który zawiera m.in. listę wierzycieli i plan przyszłych

działań i decyzji. Możliwe jest zawarcie ugody z wierzycielem, która podlega postanowieniom sądowym, tzn. akceptacji sądowej.

Najważniejszym etapem postępowania konkursowego jest doprowadzenie do zaspokojenia dłużników niewypłacalnego podmiotu. Możliwe jest to na dwa sposoby:

- **zawarcie porozumienia (fase de convenio)**
- **lub likwidację (fase de liquidación).**

Celem likwidacji jest doprowadzenie do wygaśnięcia spółki i zakończenia jej działalności. Natomiast porozumienie ma na celu ustalenie sposobu, w jaki zostaną zaspokojeni wierzyciele, aby spółka mogła kontynuować działalność. W ramach porozumienia możliwe jest zmniejszenie sumy poszczególnych zadłużeń lub przesunięcie daty ich spłaty.

W 2012 r. w Hiszpanii weszła w życie nowelizacja prawa upadłościowego, która pozwala w większym zakresie na zawieranie porozumień z wierzycielami.

Zaległości płatnicze administracji publicznej

Jeżeli zaległości płatnicze powstały w wyniku realizacji zleceń administracji publicznej (państwowej, regionalnej, samorządowej), firma powinna odwołać się do Ustawy 30/2007 z 20 października 2007 r. o umowach sektora publicznego, artykuł 200 Bis wprowadzony przez Ustawę 15/2010 o zmianie Ustawy 3/2004 z 29 grudnia 2004 r.

Procedurę zaczyna się od przygotowania pisma, w którym wierzyciel domaga się od danego organu administracji publicznej zapłaty zobowiązania wraz z odsetkami wynikającymi z opóźnienia. Można załączyć rachunki uznane przez dłużny organ administracji, a nawet takie, które nie były formalnie uznane. Administracja powinna odpowiedzieć w ciągu miesiąca. Jeżeli nie dotrzyma terminu, będzie to oznaczało uznanie wygaśnięcia terminu zapłaty oraz narosłych odsetek. Wówczas można wystosować skargę w trybie sądowno-administracyjnym.

Nowy artykuł 200 Bis przewiduje, że występując ze skargą w trybie sądowno-administracyjnym można zażądać, w charakterze środka zapobiegawczego, natychmiastowego zwrotu długu. Jeżeli administracja nie udowodni, że

dług już spłaciła, nie trzeba czekać do zakończenia sprawy sądowej i wydania wyroku, aby móc domagać się otrzymania należnej zapłaty.

W większości przypadków konieczne będzie skorzystanie z usług adwokata - jest to bowiem wymagane przez przepisy regulujące postępowanie sądowe oraz postępowanie upadłościowe.

Europejski Tytuł Egzekucyjny (ETE)

Rozporządzenie nr 805/2004, które utworzyło Europejski Tytuł Egzekucyjny, weszło w życie 21 października 2005 r. Rozporządzenie ustanawia ogólne zasady i procedurę uzyskiwania europejskich tytułów egzekucyjnych. Szczegółowe regulacje oraz przebieg samej egzekucji pozostawiono w gestii prawa poszczególnych państw członkowskich. ETE jest dodatkowym środkiem służącym egzekucji należności bezspornych w ramach Unii Europejskiej. Rozporządzenie ma zastosowanie jedynie do wyroków, uгод zawartych przed sądem lub zatwierdzonych przez sąd oraz dokumentów formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych jako dokumenty urzędowe po wejściu w życie rozporządzenia. Pierwszym warunkiem jest więc, aby ostateczne orzeczenie zostało wydane po 21 października 2005 r. Poza tym orzeczenie musi spełniać następujące warunki:

- opierać się na uznaniu roszczenia przez dłużnika, albo
- ugodzie zawartej przed sądem lub przez sąd zatwierdzonej
- dotyczyć roszczeń pieniężnych.

Roszczenie uznaje się także za bezsporne gdy:

- dłużnik nie wniósł sprzeciwu
- nie stawił się ani nie był reprezentowany przed sądem, nawet wtedy, gdy początkowo zakwestionował roszczenie w toku postępowania sądowego.

Europejski Tytuł Egzekucyjny funkcjonuje na podstawie wydanego tytułu egzekucyjnego i jest wydawany w państwie członkowskim, z którego pochodzi ten tytuł. Wyjątki stanowią roszczenia, które zostały zakwestionowane między stronami - art. 3 Rozporządzenia. Tytuły, które nie należą do tej grupy mogą uzyskać status Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego.

Rozporządzenie znajduje zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych. Wyjątki od tej zasady dotyczą spraw

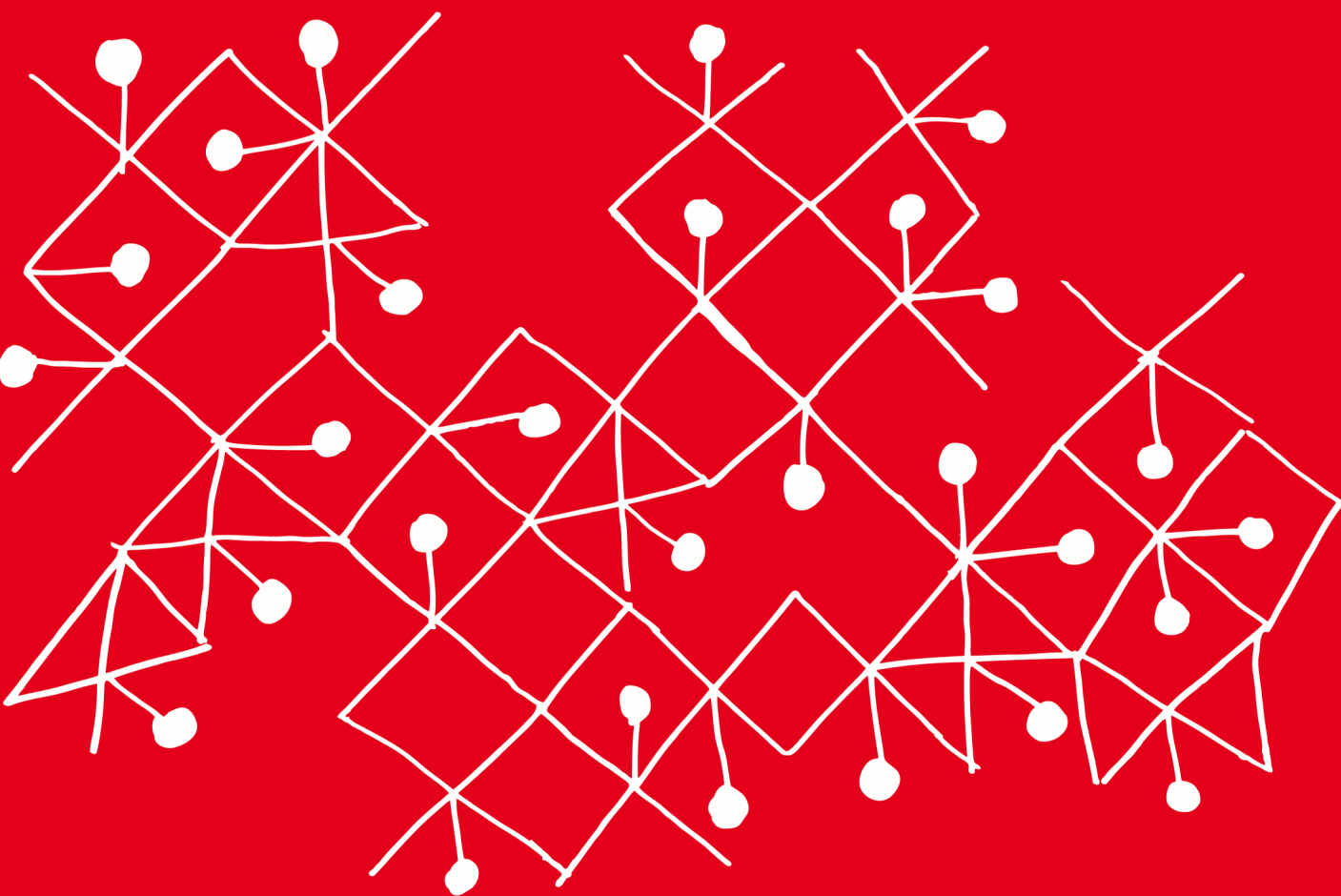
wyłączonych w art. 2 ust. 2 rozporządzenia.

Dzięki rozporządzeniu nie ma potrzeby uzyskiwania wcześniej zgody władz sądowych państwa członkowskiego, w którym ma nastąpić egzekucja. Wykonywanie ETE podlega krajowemu porządkowi prawnemu państwa członkowskiego, w którym będzie przeprowadzana egzekucja. Podlega ona bowiem takim samym zasadom, jak wyroki wydawane w danym państwie członkowskim. W tym celu wierzyciel jest zobowiązany dostarczyć właściwemu organowi egzekucyjnemu w państwie członkowskim, w którym będzie prowadzona egzekucja:

- odpisu wyroku oraz odpisu Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego
- tłumaczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego uwierzytelnionego przez tłumacza przysięgłego na język urzędowy państwa członkowskiego, w którym będzie prowadzona egzekucja.

W żadnym wypadku skuteczność wyroku albo jego uznanie za ETE nie może być weryfikowane w państwie członkowskim, gdzie prowadzona ma być egzekucja.

Europejski Tytuł Egzekucyjny wydany w jednym państwie członkowskim musi być więc traktowany w innym państwie członkowskim tak, jakby pochodził z tego państwa. W związku z tym bez podejmowania dodatkowych kroków, wierzyciel może zwrócić się bezpośrednio do organów egzekucyjnych państwa, w którym ma być prowadzona egzekucja, bez konieczności przedstawiania dodatkowego oświadczenia egzekucyjnego ani bez ponownego badania orzeczenia sądowego lub jego potwierdzenia.

INNOWACYJNA GOSPODARKA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**MINISTERSTWO
ROZWOJU**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego